

GÖKTÜRK PRENSİ

İSTEMİ KAĞAN'IN BUYRUĞU

ZÜBEYİR TOKGÖZ

ÖTÜKEN'DE TEPÜK OYUNU

Bu bahar, İrtiş Nehri hiç akmadığı kadar hızlı akıyordu. Nehrin çağlıtı neredeyse yanından geçen at sürüsünün kişnemelerini bastırıyordu. Atlar o kadar çoktu ki nehri geçmeleri saatler sürerdi. Oynaşan, kişneyen alaca atlar, doru atlar, ak atlar, yağız atlar karlar erir erimez yaylaya götürülürdü.

İrtiş Nehri'nin çağlıtıyla, atların kişnemesini bastıran tek ses "Tepük! Tepük!" sesleriydi. Yer yer su birikintileriyle kaplı çayırdaki tepük oynayan çocukların neşeli çığlıkları etraftaki tüm sesleri bastırıyordu:

"Tepük! Tepük!"

Çocuklar, yeşilin sarı çiçeklerle bezendiği taze kokulu çayırdaki, yuvarlak bir meşinin peşinde koşuturup duruyorlardı. Gün batımına kurulmuş yurt şeklindeki minik çadıra meşinin her girişinde “Tepüük! Tepüük!” diye sevinçle bağırıyorlardı. Kapısı gün doğumunda olan küçük çadırdan kırk adım ötede küçük taşlarla yapılmış bir çizgi vardı. Yedişer kişilik iki takıma ayrılmış çocuklardan birinci takım bu çizgide sıralanır meşin topun ortasında dururdu. Diğer yedi çocuk yurdun önünde meşinin çadıra girmesini engellemeye çalışırlardı. Her tepükten sonra gruplar yer değiştirir ve oyun yeniden başlardı.

Bu oyun Gökürk’ün en çok sevdiği ikinci oyundu. Birinci oyuna at üstünde ok atma oyunuydu. Kendi benliğini hatırladığı günden beri ok atmaya çok severdi. Koçların sırtına binerek başladığı bu oyunu atlarla sürdürmüştü. Yedi yaşına geldiğinde babasının hediye ettiği atı o kadar sevmişti ki mümkün olsa gecelerini bile atın üstünde uyuyarak geçirecekti.

Gökürk, bu defa tepük oyununu kenardan izlemekle yetiniyordu. Başparmağı incinmişti. Otacı, tepük oynamasını üç gün yasaklamıştı. Kendisi

oynayamasa da arkadaşlarını seyrederken sanki kendisi oynuyormuş gibi hissediyordu. Hatta kendini oyuna o kadar kaptırıyordu ki, Barsık'ın meşine her vuruşunda, kendisi vuruyormuş gibi ayağını sallıyordu. Ancak parmağının sızısı Göktürk'ü hemen kendine getiriyordu.

Göktürk, çömeldiği yerden fırlayarak bağır-maya başladı:

“Aybala meşine vur! Meşine vur!”

Aybala'dan ses çıkmadı fakat Göktürk'ün yanında oturan Sungur avaz avaz bağır-maya başladı:

“Göktürk dikkat etsene! Elime bastın!”

Göktürk duymadı.

“Aybala artık vur! Vur!”

Sungur bu sefer Göktürk'ün bacağına ittirerek bağırdı:

“Göktürk çek ayağını! Elime bastın diyorum sana!”

Göktürk, kulağını tırmalayan sese doğru dönünce Sungur'un acı içinde kıvrandığını gördü. Durumu anlamıştı. Hemen ayağını Sungur'un elinin üstünden çekti.

Sungur'un gözlerinden yaş geliyordu. Canı çok yanmıştı. Bir eliyle gözyaşlarını silerken Göktürk'ün bastığı elini sallayarak acısını dindirmeye çalışıyordu.

Göktürk mahcubiyetle arkadaşının elini tutmaya çalıştı. Fakat Sungur buna izin vermeyip elini geri çekti. Göktürk'ün morali bozulmuştu.

“Çok üzgünüm Sungur! Çok acıyor mu?”

Sungur, acımıyor demeyi tercih ederdi. Fakat gerçek böyle değildi. Göktürk'e çıkıştı:

“Savaş çizmeni her zaman giymek zorunda mısın? Savaşta mıyız?”

Göktürk söyleyecek bir söz bulamadı. Çizmesi yerine başka bir pabuç giyseydi de basmış olacaktı. O, savaş çizmesini her yerde giyerdi. Çizmesi ilk avladığı geyiğin derisindendi. Üstelik annesi onu kendi elleriyle dikmişti. Aklına annesinin sevecen bakışları geldi. Göktürk'ün yüreği burkuldu. Duygusallaştı. Oracıkta öylece kalakaldı.

Sungur yaptığı hatayı anlamıştı. Elinin acısını unutup, en yakın arkadaşını teselli etmeye çalıştı:

“Üzgünüm Göktürk! Çizmelerin annenin armağanı olduğunu unuttum.”

Gökürk'ün annesi iki yıl önceki Çin baskısından beri kayıptı.

Gökürk üzgün bir şekilde Sungur'a sordu:

“Elinde bir şey var mı?”

“Önemli değil, acısı geçti.”

“Sungur, üç gündür tepük oynamayınca kendimi kaptırmışım. Eline bastığımı görmedim. Çok üzgünüm!”

Sungur, Gökürk'ün omzuna hafifçe dokunarak tepük oynayanları işaret etti:

“Bak, Aybala meşini yurda attı!”

“Yaşasın! Yaşasın!”

“Tepüük! Tepüük!”

“Sen çok yaşa Aybala! Sen çok yaşa Aybala!”

Sungur, elinin acısını çoktan unutmuştu. Gökürk'le beraber adeta büyülenmiş gibi tepük oyununu tekrar seyre koyulmuşlardı.

Oyun çok heyecanlı geçiyordu. İki takım kıyasıya çekişiyor, yine de birbirlerine üstün gelemiyorlardı. Bir Barslar, bir Börüler tepük atıyordu.

Börülerin oyuncusu Barsık, Barsların oyuncularını birer birer geçip tam meşini tepükleyecekken, nereden geldiğini anlamadığı Deli Yamtar meşine kuvvetlice vurunca, meşin yurda girdiği gibi yurdun keçesini yırtıp arkasından çıktı. Deli Yamtar o kadar şiddetli vurmuştu ki, hem yurt hem de meşin darmadağın olmuştu.

Barsık, dizini tutarak yerde yuvarlanıyordu. Tepük oynayanlar da oyunu seyredenler de donakalmışlardı. Hiç kimse Deli Yamtar'ın geldiğini görmemişti. Koskoca adamın çocukların oyununu bozması hiç doğru değildi. Deli Yamtar iyi bir savaşıydı. Fakat böyle çılgınlıkları da vardı. Umulmadık zamanlarda umulmadık şakalar yaparak herkesi güldürmekten keyif alırdı. Kağan'ın en sadık korumalarından biriydi. Onu herkes severdi. Fakat bazen yaptığı yersiz şakalardan da rahatsızlık duyardı. O, bunu bildiği halde herkesin üstüne üstüne gider, şakalarını yapmaktan geri durmazdı.

Deli Yamtar şimdi de yapacağını yapmıştı. Tepük oyununu en heyecanlı yerinde bozduğu yetmezmiş gibi, hem yurdun keçesini yırtmış hem de meşini paramparça etmişti.

Sahadakiler şaşkın şaşkın ne olduğunu anlamaya çalışırken Deli Yamtar'ın gür sesi işitildi:

“Barsık koçum! Amma güçsüzümüştün sen de. Ben topa dokundum, sen yuvarlandın. Sen nasıl tepükcüsün anlayamadım. Ya karşında bir Çinli olsaydı?”

Deli Yamtar'ın sözü bir ok gibi Barsık'a saplandı. Ansızın ayağa kalktı ve Deli Yamtar'a bir tekme savurdu. Yamtar çevik bir hareketle Barsık'ı ayağından yakaladı:

“Bak hele şu soyka Barsık'a! Büyümüş de Yamtar amcasına tekme savurur olmuş. Hah! Hah! Hah!”

Barsık, Deli Yamtar'ın attığı her kakhahada biraz daha sinirleniyordu. Kaptırdığı bacağına bir kurtarabilirse, Deli Yamtar'a gününü gösterecekti.

Deli Yamtar, Barsık'ın hırsını kamçulamak için elinden geleni yapıyordu. Barsık, Deli Yamtar eğlendikçe daha da hırslanıyordu. Deli Yamtar için eğlenceli geçen her saniye Barsık'a bir yılmış gibi geliyordu. Etrafları tepük oyuncularını ve seyircilerle çevrilmişti. Birkaç kişi Deli Yamtar'ı durdurmak istese de bunu başaramamışlardı. Savaş

meydanlarının çılgın kahramanı Deli Yamtar'ı kim durdurabilirdi ki!

Gürültü, patırtının ortasında kulakları zorlayan keskin bir ses işitildi:

“Dikkat!”

Herkes olduğu yerde durdu. Ortamı bir sessizlik bürüdü. Bu ses İstemi Kağan'ın habercisinin sesiydi.

“Kağanlar kağanı, Göktürklerin ve Dünya'nın kağanı! İstemi Kağan!”

Herkes, sesin geldiği yöne döndü ve yere diz vurarak İstemi Kağanı selamladılar. İstemi Kağan generalleriyle birlikte, orduyu denetlemekten dönüyordu. Başında tolgası, göğsünde metal kakmalı deriden yapılmış zırhı ve silahlarıyla büyüleyici bir görünüme sahipti. Pirinçten yapılmış maskesi ve zırhıyla donanmış atı da, üzerinde taşıdığı Bumin Kağan gibi heybetli duruyordu. Bumin Kağan'ın generalleri de bir Göktürk generali olmanın onurunu her hâlleriyle belli ediyorlardı.

Bumin Kağan'ın generallerinden biri, toplanmış kalabalığa çıkıştı:

“Neler oluyor burada?”

Bu Apa Tarkan idi.

Apa Tarkan'ın sesi o kadar sertti ki hiç kimseden ses çıkmadı.

Yüzünün pembeleşmesinden sinirlendiği belli olan Apa Tarkan, yönünü Deli Yamtar'a dönerek sorusunu tekrarladı. Bu defa sesi daha da sertti.

Deli Yamtar kekeleyerek konuştu:

“Şey, efendim! Tepük! Şey! Meşin!”

Apa Tarkan iyice sinirlenmişti. Doru atı huy-suzlanarak kişnemeye başladı. Apa Tarkan sesini iyice yükseltti:

“Soyka! Konuşsana! Dilini mi yuttun!”

Deli Yamtar'ın kalbi hızla çarpmaya başladı. O da sinirlenmişti. Deli Yamtar'ın gözleri bir an İstemi Kağan'a takıldı. Kağan olmasaydı, Apa Tarkan'ı teke tek dövüşe davet edebilirdi. Elinin kılıcının kabzasına doğru kaydığının farkında bile değildi. Bunu gören Apa Tarkan, Kağan'a bakıp Deli Yamtar'a haddini bildirmek için izin istedi. İstemi Kağan'ın bir göz işareti onun için yeterliydi. Fakat İstemi Kağan bu işareti vermedi. Apa Tarkan'a durmasını işaret etti.

İstemi Kağan, Deli Yamtar'a emretti:

“Subaşı Yamtar, ayağa kalk!”

Yamtar, bir ok gibi fırlayarak ayağa kalktı.

“Emret Kağanım!”

“Burada neler oluyor? Apa Tarkan'a anlat.”

Deli Yamtar'ın dili çözülmüştü. Aslında Apa Tarkan'ın karşısında neden konuşmadığını kendisi de bilmiyordu. Apa Tarkan'a saygısızlık etmek yapacağı en son işti. Ancak Yabgu'nun emriyle dili çözülmüştü. Deli Yamtar, Apa Tarkan'ı saygıyla selamladıktan sonra konuşmaya başladı:

“Komutanım, önemli bir konu değil. Çocukların meşinine tepük vurdum.”

Deli Yamtar utanarak başını öne eğdi:

“Sizden de af diliyorum. Ne diyeceğimi bilemedim.”

Apa Tarkan'ın kaşları çatıldı:

“Deli Yamtar, savaş eğitimi yapacağına çocuklarla tepük mü oynuyorsun?”

“Ha! Ha! Hayır Komutanım!”